ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 21ης Σεπτεμβρίου 1989 *

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις 46/87 και 227/88,

Hoechst AG, εταιρία γερμανικού δικαίου, με έδρα τη Φρανκφούρτη, εκπροσωπούμενη από τον Hans Hellmann, δικηγόρο Κολωνίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο το δικηγόρο Marc Loesch, 8, rue Zithe,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από το νομικό της σύμβουλο Norbert Koch, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Γεώργιο Κρεμλή, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, Centre Wagner,

καθής,

που έχουν ως αντικείμενο την ακύρωση των ακόλουθων αποφάσεων της Επιτροπής που ελήφθησαν στις υποθέσεις IV/31.865 — PVC και IV/31.866 — πολυαιθυλένιο:

— της 15ης Ιανουαρίου 1987 [K (87) 19/5], περί διενέργειας ελέγχου κατά την έννοια του άρθρου 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 17 του Συμβουλίου της 6ης Φεβρουαρίου 1962 (ΕΕ, ειδ. έκδ. 08/01, σ. 25),

— της 3ης Φεβρουαρίου 1987 [K (87) 248], περί επιβολής χρηματικής ποινής κατ' εφαρμογή του άρθρου 16 του κανονισμού 17,

— της 26ης Μαΐου 1988 [K (88) 928], περί καθορισμού του οριστικού ύψους χρηματικής ποινής κατ' εφαρμογή του άρθρου 16 του κανονισμού 17,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

συγκείμενο από τους O. Due, πρόεδρο, T. Koopmans, R. Joliet, T. F. O' Higgins και F. Grévisse, προέδρους τμήματος, Sir Gordon Slynn, G. F. Mancini, K. N. Κακούρη, F. A. Schockweiler, J. C. Moitinho de Almeida, G. C. Rodríguez Iglesias, M. Díez de Velasco και M. Zuleeg, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. Mischo
γραμματέας: B. Pastor, υπάλληλος διοικήσεως

έχοντας υπόψη την έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση και μετά την προφορική διαδικασία της 8ης Δεκεμβρίου 1988,

αφού άκουσε το γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 21ης Φεβρουαρίου 1989,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δύο δικόγραφα που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου, στις 16 Φεβρουαρίου 1987 και στις 5 Αυγούστου 1988 αντίστοιχα, η εταιρία Hoechst AG άσκησε, δυνάμει του άρθρου 173, δεύτερη παράγραφος, της Συνθήκης ΕΟΚ, δύο προσφυγές με τις οποίες ζητεί την ακύρωση τριών αποφάσεων της Επιτροπής που ελήφθησαν στις υποθέσεις IV/31.865 — PVC και IV/31.866 — πολυαιθυλένιο βάσει του κανονισμού 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962 [πρώτος κανονισμός εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/01, σ. 25)]. Η πρώτη προσφυγή αφορά την απόφαση της 15ης Ιανουαρίου 1987 [K (87) 19/5], σχετικά με διενέργεια ελέγχου κατά την έννοια του άρθρου 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 17 του Συμβουλίου, και την απόφαση της 3ης Φεβρουαρίου 1987 [K (87) 248], περί επιβολής χρηματικής ποινής κατ' εφαρμογή του άρθρου 16 του κανονισμού 17. Η δεύτερη προσφυγή αφορά την απόφαση της 26ης Μαΐου 1988 [K (88) 928], περί καθορισμού του οριστικού ύψους χρηματικής ποινής κατ' εφαρμογή του άρθρου 16 του κανονισμού 17.

2 Η Επιτροπή, έχοντας στη διάθεσή της στοιχεία από τα οποία μπορούσε να πιθανολογήσει την ύπαρξη συμφωνιών ή εναρμονισμένων πρακτικών όσον αφορά τον καθο-

ρισμό τιμών και ποσοστώσεων παραδόσεως PVC και πολυαιθυλενίου μεταξύ ορισμένων παραγωγών και προμηθευτών των υλικών αυτών εντός της Κοινότητας, αποφάσισε να διενεργήσει έλεγχο σε ορισμένες επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων και η προσφεύγουσα, και εξέδωσε, ως προς την τελευταία, την προαναφερθείσα επίδικη απόφαση της 15ης Ιανουαρίου 1987 (στο εξής: απόφαση περί διενεργείας ελέγχου).

3 Στις 20, 22 και 23 Ιανουαρίου 1987, η Επιτροπή επιχείρησε να προβεί στον εν λόγω έλεγχο, αλλά η προσφεύγουσα εναντιώθηκε ισχυριζόμενη ότι επρόκειτο για παράνομη επιτόπια έρευνα. Η προσφεύγουσα υποστήριξε την άποψη αυτή και στην απάντησή της σε τηλετύπημα με το οποίο η Επιτροπή της ζήτησε να αναλάβει την υποχρέωση να υποβληθεί στον έλεγχο υπό την απειλή επιβολής χρηματικής ποινής 1 000 Ecu ανά ημέρα καθυστερήσεως. Κατόπιν τούτου, η Επιτροπή εξέδωσε την προαναφερθείσα επίδικη απόφαση της 3ης Φεβρουαρίου 1987, με την οποία επέβαλε στην προσφεύγουσα την προαναφερθείσα χρηματική ποινή (στο εξής: απόφαση περί επιβολής της χρηματικής ποινής).

4 Με απόφαση της 12ης Φεβρουαρίου 1987, το Amtsgericht Φρανκφούρτης απέρριψε την αίτηση του Bundeskartellamt (αρμόδια επί θεμάτων ανταγωνισμού γερμανική αρχή), του οποίου είχε ζητηθεί η συνδρομή σύμφωνα με τον κανονισμό 17, για τη χορήγηση εντάλματος επιτόπιας έρευνας, με το σκεπτικό ότι δεν προσκομίστηκε κανένα στοιχείο από το οποίο να πιθανολογείται η ύπαρξη συμφωνιών ή εναρμονισμένων πρακτικών.

5 Με Διάταξη της 26ης Μαρτίου 1987, ο πρόεδρος του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων απέρριψε την αίτηση της προσφεύγουσας για την αναστολή εκτελέσεως των αποφάσεων περί διενεργείας ελέγχου και περί επιβολής χρηματικής ποινής.

6 Στις 31 Μαρτίου 1987, το Bundeskartellamt πέτυχε από το Amtsgericht Φρανκφούρτης την έκδοση υπέρ της Επιτροπής εντάλματος έρευνας. Η τελευταία προέβη στον έλεγχο στις 2 και 3 Απριλίου 1987.

7 Η Επιτροπή, αφού παρέσχε στην προσφεύγουσα τη δυνατότητα να καταστήσει γνωστή την άποψή της και αφού άκουσε τη συμβουλευτική επιτροπή συμπράξεων και δεσποζουσών θέσεων, καθόρισε, με την προαναφερθείσα επίδικη απόφαση της 26ης Μαΐου 1988 (στο εξής: απόφαση περί καθορισμού της χρηματικής ποινής), το ορι-

στικό ύψος της χρηματικής ποινής στα 55 000 ECU, δηλαδή 1 000 ECU ανά ημέρα, από την 6η Φεβρουαρίου μέχρι και την 1η Απριλίου 1987.

8 Στην έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση αναπτύσσονται διεξοδικώς το ιστορικό της διαφοράς, η εξέλιξη της διαδικασίας καθώς και οι ισχυρισμοί και τα επιχειρήματα των διαδίκων. Τα στοιχεία αυτά της δικογραφίας δεν επαναλαμβάνονται πιο κάτω παρά μόνο καθόσον απαιτείται για τη συλλογιστική του Δικαστηρίου.

Επί της αποφάσεως περί διενεργείας ελέγχου

9 Η προσφεύγουσα επικαλείται κατά της αποφάσεως περί διενεργείας ελέγχου τρεις λόγους ακυρώσεως αντλούμενους από την υπέρβαση των ορίων των εξουσιών ελέγχου της Επιτροπής, από την έλλειψη αιτιολογίας και από διαδικαστικές πλημμέλειες.

α) *Όσον αφορά τις εξουσίες ελέγχου της Επιτροπής*

10 Η προσφεύγουσα φρονεί ότι η επίδικη απόφαση στερείται νομιμότητας καθόσον επιτρέπει στα όργανα της Επιτροπής να προβούν σε μέτρα που αυτή χαρακτηρίζει ως επιτόπια έρευνα, τα οποία δεν προβλέπονται από το άρθρο 14 του κανονισμού 17 και θίγουν τα αναγνωρισμένα από το κοινοτικό δίκαιο θεμελιώδη δικαιώματα. Η προσφεύγουσα προσθέτει ότι αν η διάταξη αυτή ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι παρέχει στην Επιτροπή την εξουσία επιτόπιας έρευνας, είναι παράνομη ως ασυμβίβαστη με τα θεμελιώδη δικαιώματα των οποίων η προστασία απαιτεί να μη γίνεται επιτόπια έρευνα χωρίς προηγούμενο δικαστικό ένταλμα.

11 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι οι εξουσίες που διαθέτει δυνάμει του άρθρου 14 του κανονισμού 17 περιλαμβάνουν μέτρα τα οποία, σύμφωνα με το δίκαιο ορισμένων κρατών μελών, εμπίπτουν στην έννοια της επιτόπιας έρευνας. Ωστόσο, φρονεί ότι οι απαιτήσεις ένδικης προστασίας που απορρέουν από τα θεμελιώδη δικαιώματα, τις οποίες δεν αμφισβητεί καταρχήν, ικανοποιούνται εφόσον οι αποδέκτες των αποφάσεων περί διενεργείας ελέγχου έχουν τη δυνατότητα, αφενός, να προσβάλλουν τις αποφασεις αυτές ενώπιον του Δικαστηρίου και, αφετέρου, να ζητούν την αναστολή εκτελέσεώς τους με αίτηση λήψεως ασφαλιστικών μέτρων, πράγμα που επιτρέπει στο Δικαστήριο να

ελέγχει ταχέως τον τυχόν αυθαίρετο χαρακτήρα των διατασσομένων ελέγχων. Ο έλεγχος αυτός ισοδυναμεί με προηγούμενο δικαστικό ένταλμα.

12 Ενόψει αυτής της αντιδικίας, πρέπει να σημειωθεί, πριν από την εξέταση της φύσεως και της εκτάσεως των εξουσιών ελέγχου που διαθέτει η Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 14 του κανονισμού 17, ότι στο άρθρο αυτό δεν μπορεί να δοθεί ερμηνεία που να καταλήγει σε αποτελέσματα ασυμβίβαστα με τις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου, και, ιδίως, με τα θεμελιώδη δικαιώματα.

13 Πράγματι, κατά πάγια νομολογία, τα θεμελιώδη δικαιώματα αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των γενικών αρχών του δικαίου των οποίων την τήρηση διασφαλίζει το Δικαστήριο σύμφωνα με τις συνταγματικές παραδόσεις που είναι κοινές στα κράτη μέλη καθώς και τις διεθνείς συμφωνίες για τις οποίες έχουν συνεργαστεί ή στις οποίες έχουν προσχωρήσει τα κράτη μέλη (βλέπε, ιδίως, την απόφαση της 14ης Μαΐου 1974, Nold, 4/73, Slg. 1974, σ. 491). Ιδιαίτερη, για το σκοπό αυτό, σημασία έχει η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (στο εξής: Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου) (βλέπε, ιδίως, την απόφαση της 15ης Μαΐου 1986, Johnston, 222/84, Συλλογή 1986, σ. 1651).

14 Για την ερμηνεία του άρθρου 14 του κανονισμού 17, πρέπει να ληφθούν, κυρίως, υπόψη οι υποχρεώσεις που απορρέουν από το σεβασμό των δικαιωμάτων του αμυνομένου, αρχή της οποίας ο θεμελιώδης χαρακτήρας έχει επανειλημμένα υπογραμμιστεί από τη νομολογία του Δικαστηρίου (βλέπε, ιδίως, την απόφαση της 9ης Νοεμβρίου 1983, Michelin, 322/81, Συλλογή 1983 σ. 3461, σκέψη 7).

15 Πρέπει να διευκρινισθεί ότι, ναι μεν με την απόφαση αυτή το Δικαστήριο επισήμανε ότι πρέπει να υφίσταται σεβασμός των δικαιωμάτων του αμυνομένου στις διοικητικές διαδικασίες που μπορούν να καταλήξουν σε επιβολή ποινών, πλην όμως είναι σημαντικό να αποφεύγεται η κατά τρόπο αθεράπευτο προσβολή των δικαιωμάτων αυτών στο πλαίσιο διαδικασιών προηγούμενης έρευνας, όπως είναι οι έλεγχοι, οι οποίες μπορούν να παίξουν καθοριστικό ρόλο για την εξακρίβωση στοιχείων σχετικά με τον παράνομο χαρακτήρα ενεργειών ορισμένων επιχειρήσεων ικανών να επισύρουν την ευθύνη τους.

16 Κατά συνέπεια, καίτοι ορισμένα δικαιώματα του αμυνομένου αφορούν μόνο τις κατ' αντιμωλία διαδικασίες που αποτελούν τη συνέχεια ανακοινώσεων αιτιάσεων, άλλα δικαιώματα, όπως παραδείγματος χάριν, αυτά της δικαστικής αρωγής και του σεβασμού του απορρήτου της αλληλογραφίας μεταξύ δικηγόρου και πελάτη (που έχει αναγνωρίσει το Δικαστήριο με την απόφαση της 18ης Μαΐου 1982, AM & S, 155/79, Συλλογή 1982, σ. 1575), πρέπει να προστατεύονται ήδη από το στάδιο της προηγούμενης έρευνας.

17 Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα επικαλέστηκε επίσης τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το θεμελιώδες δικαίωμα του απαραβιάστου της κατοικίας, πρέπει να παρατηρηθεί ότι, καίτοι η αναγνώριση του δικαιώματος αυτού όσον αφορά την ιδιωτική κατοικία των φυσικών προσώπων επιβάλλεται στην κοινοτική έννομη τάξη ως κοινή αρχή των δικαίων των κρατών μελών, δεν συμβαίνει το ίδιο και όσον αφορά τις επιχειρήσεις, διότι τα νομικά συστήματα των κρατών μελών παρουσιάζουν όχι αμελητέες διαφορές ως προς τη φύση και το βαθμό προστασίας των χώρων ασκήσεως εμπορικής δραστηριότητας από τις παρεμβάσεις της δημόσιας αρχής.

18 Δεν μπορεί να συναχθεί διαφορετικό συμπέρασμα από το άρθρο 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, του οποίου η παράγραφος 1 προβλέπει ότι « παν πρόσωπον δικαιούται εις τον σεβασμόν της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής του, της κατοικίας του και της αλληλογραφίας του ». Το αντικείμενο της προστασίας του άρθρου αυτού αφορά το πεδίο της ανάπτυξης της προσωπικής ελευθερίας του ατόμου και, επομένως, δεν μπορεί να επεκταθεί στους χώρους εμπορικών δραστηριοτήτων. Σημειωτέον εξάλλου ότι δεν υπάρχει σχετική νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

19 Ωστόσο, σε όλα τα νομικά συστήματα των κρατών μελών, οι παρεμβάσεις της δημόσιας αρχής στην σφαίρα της ιδιωτικής δραστηριότητας κάθε προσώπου, είτε φυσικού είτε νομικού, πρέπει να είναι νομικώς θεμελιωμένες και να δικαιολογούνται από λόγους προβλεπόμενους από το νόμο και, όπως είναι επόμενο, τα συστήματα αυτά προβλέπουν, καίτοι με διαφορές ως προς τις λεπτομέρειες, την προστασία έναντι παρεμβάσεων που είναι αυθαίρετες ή δυσανάλογα επαχθείς. Επομένως, η ανάγκη μιας τέτοιας προστασίας πρέπει να αναγνωριστεί ως γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου.

Σχετικά, πρέπει να υπομνηστεί ότι το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι είναι αρμόδιο να ασκεί έλεγχο όσον αφορά τον, ενδεχομένως, υπερβολικό χαρακτήρα των ελέγχων που διενεργεί η Επιτροπή στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚΑΧ (απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 1962, San Michele και λοιποί, 5 έως 11 και 13 έως 15/62, Slg. 1962, σ. 919).

20 Επομένως, υπό το φως των ανωτέρω εκτιθεμένων γενικών αρχών, πρέπει να εξετασθεί η φύση και η έκταση των εξουσιών ελέγχου που έχει η Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 14 του κανονισμού 17.

21 Η παράγραφος 1 του άρθρου αυτού παρέχει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να διενεργεί όλους τους απαραίτητους ελέγχους στις επιχειρήσεις και τις ενώσεις επιχειρήσεων, ενώ διευκρινίζει ότι « για το σκοπό αυτό, τα εντεταλμένα από την Επιτροπή όργανα έχουν την εξουσία:

α) να ελέγχουν τα βιβλία και άλλα επαγγελματικά έγγραφα·

β) να λαμβάνουν αντίγραφα ή αποσπάσματα των βιβλίων και επαγγελματικών εγγράφων·

γ) να ζητούν επιτόπου προφορικές διευκρινίσεις·

δ) να εισέρχονται σε όλους του χώρους, γήπεδα και μεταφορικά μέσα των επιχειρήσεων ».

22 Οι παράγραφοι 2 και 3 του ίδιου άρθρου προβλέπουν ότι οι έλεγχοι διενεργούνται κατόπιν επιδείξεως έγγραφης εντολής ή βάσει αποφάσεως προς την οποία οι επιχειρήσεις είναι υποχρεωμένες να συμμορφώνονται. Όπως έχει ήδη κρίνει το Δικαστήριο, η Επιτροπή μπορεί να επιλέγει οποιαδήποτε από τις δύο αυτές δυνατότητες, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες κάθε περιπτώσεως (απόφαση της 26ης Ιουνίου 1980, National Panasonic, 136/79, Slg. 1980, σ. 2033). Τόσο οι έγγραφες εντολές όσο και οι αποφάσεις πρέπει να αναφέρουν το αντικείμενο και το σκοπό των ελέγχων. Η Επιτροπή, ασχέτως της ακολουθούμενης διαδικασίας, υποχρεούται να ενημερώνει προηγουμένως την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου πρέπει να διενεργηθεί ο έλεγχος και να τη συμβουλεύεται, δυνάμει της παραγράφου 4 του άρθρου 14, πριν από τη λήψη κάθε αποφάσεως περί διενεργείας ελέγχου.

23 Κατά την παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου, τα όργανα της Επιτροπής μπορούν να έχουν, κατά την εκτέλεση του έργου τους, τη συνδρομή των οργάνων της αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου πρέπει να διενεργηθεί ο έλεγχος. Η συνδρομή αυτή μπορεί να χορηγείται κατόπιν αιτήσεως είτε της αρχής αυτής είτε της Επιτροπής.

24 Τέλος, κατά την παράγραφο 6, η συνδρομή των εθνικών αρχών είναι αναγκαία για τη διενέργεια του ελέγχου όταν μια επιχείρηση αντιτίθεται σ' αυτόν.

25 Όπως έκρινε το Δικαστήριο με την προαναφερθείσα απόφαση της 26ης Ιουνίου 1980 (σκέψη 20), από την έβδομη και όγδοη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 17 προκύπτει ότι οι εξουσίες που έχουν παρασχεθεί στην Επιτροπή με το άρθρο 14 του κανονισμού αυτού αποσκοπούν στο να της δώσουν τη δυνατότητα να εκπληρώσει την ανατεθείσα σ' αυτήν από τη Συνθήκη ΕΟΚ αποστολή μέριμνας για την τήρηση των κανόνων περί ανταγωνισμού στο πλαίσιο της κοινής αγοράς. Οι κανόνες αυτοί αποσκοπούν, όπως προκύπτει από το τέταρτο εδάφιο του προοιμίου της Συνθήκης, από το άρθρο 3, σημείο στ), καθώς και από τα άρθρα 85 και 86, στο να αποφεύγεται η νόθευση του ανταγωνισμού κατά τρόπο που να αποβαίνει σε βάρος του γενικού συμφέροντος, των επιμέρους επιχειρήσεων και των καταναλωτών. Έτσι, η άσκηση των εξουσιών που έχουν παρασχεθεί στην Επιτροπή με τον κανονισμό 17 συντελεί στη διατήρηση του επιδιωχθέντος από τη Συνθήκη συστήματος ανταγωνισμού που οι επιχειρήσεις οφείλουν να τηρούν οπωσδήποτε. Η προαναφερθείσα όγδοη αιτιολογική σκέψη διευκρινίζει ότι, για το σκοπό αυτό, η Επιτροπή πρέπει να διαθέτει, καθ' όλη την έκταση της κοινής αγοράς, την εξουσία να ζητεί πληροφορίες και να προβαίνει στους ελέγχους « οι οποίοι είναι απαραίτητοι » για τη διακρίβωση των παραβάσεων των προαναφερθέντων άρθρων 85 και 86.

26 Τόσο από το σκοπό του κανονισμού 17 όσο και από την απαρίθμηση, στο άρθρο 14, των εξουσιών που έχουν παρασχεθεί στα όργανα της Επιτροπής, προκύπτει ότι οι έλεγχοι μπορούν να είναι λίαν εκτεταμένοι. Εν προκειμένω, το δικαίωμα εισόδου σε κάθε χώρο, γήπεδο ή μέσο μεταφοράς των επιχειρήσεων έχει ιδιάζουσα σημασία καθόσον καθιστά δυνατή για την Επιτροπή τη συλλογή των αποδείξεων για παραβάσεις των κανόνων περί ανταγωνισμού στον τόπο όπου ανευρίσκονται συνήθως, δηλαδή στους χώρους ασκήσεως των εμπορικών δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων.

27 Το δικαίωμα εισόδου θα ήταν άχρηστο αν τα όργανα της Επιτροπής όφειλαν να περιορίζονται στο να ζητούν την προσκόμιση εγγράφων η φακέλων που θα μπορούσαν να προσδιορίσουν επακριβώς εκ των προτέρων. Αντιθέτως, το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει την ευχέρεια αναζητήσεως διάφορων στοιχείων, που δεν είναι ακόμη γνωστά ή πλήρως εξακριβωμένα. Χωρίς αυτή την ευχέρεια θα ήταν αδύνατη για την Επιτροπή η συλλογή των αναγκαίων για τον έλεγχό της στοιχείων, σε περίπτωση που θα προσέκρουε στην άρνηση συνεργασίας ή ακόμα στην παρακωλυτική στάση των οικείων επιχειρήσεων.

28 Το άρθρο 14 του κανονισμού 17 παρέχει μεν στην Επιτροπή ευρείες εξουσίες έρευνας, οι εξουσίες όμως αυτές πρέπει να ασκούνται κατά τρόπο που να διασφαλίζει το σεβασμό των δικαιωμάτων των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων.

29 Σχετικά, πρέπει, καταρχάς, να επισημανθεί η υποχρέωση της Επιτροπής να αναφέρει το αντικείμενο και το σκοπό του ελέγχου. Η υποχρέωση αυτή αποτελεί θεμελιώδη προϋπόθεση προκειμένου όχι μόνο να καταφαίνεται η δικαιολογία της μελετώμενης παρεμβάσεως στο εσωτερικό των οικείων επιχειρήσεων αλλά, επίσης, για να είναι οι τελευταίες σε θέση να αντιληφθούν την έκταση του καθήκοντος συνεργασίας, διατηρώντας ταυτόχρονα τα δικαιώματα άμυνας που έχουν.

30 Περαιτέρω, πρέπει να τονισθεί ότι οι όροι ασκήσεως των εξουσιών ελέγχου της Επιτροπής ποικίλλουν ανάλογα με την επιλεγόμενη από αυτή διαδικασία, από τη στάση των σχετικών επιχειρήσεων καθώς και από την παρέμβαση των εθνικών αρχών.

31 Το άρθρο 14 του κανονισμού 17 αφορά πρωτίστως ελέγχους διενεργούμενους με τη συνεργασία των οικείων επιχειρήσεων, είτε εκούσια, στην περίπτωση έγγραφης εντολής περί διενέργειας ελέγχου, είτε δυνάμει υποχρεώσεως απορρέουσας από απόφαση περί διενέργειας ελέγχου. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, όπως και στην υπό κρίση υπόθεση, τα όργανα της Επιτροπής έχουν, μεταξύ άλλων, την ευχέρεια να ζητούν την προσκόμιση των εγγράφων που τα ενδιαφέρουν, να εισέρχονται στους χώρους που καθορίζουν και να λαμβάνουν γνώση του περιεχομένου των επίπλων που υποδεικνύουν. Αντιθέτως, δεν μπορούν να εισέρχονται βιαίως σε χώρους ή να παραβιάζουν έπιπλα ή να εξαναγκάζουν προς τούτο το προσωπικό της επιχείρησης ούτε να αναζητούν στοιχεία χωρίς την άδεια των υπευθύνων της επιχείρησης.

32 Η κατάσταση είναι εντελώς διαφορετική όταν η Επιτροπή αντιμετωπίζει την άρνηση των οικείων επιχειρήσεων. Στην περίπτωση αυτή, τα όργανα της Επιτροπής μπορούν, βάσει του άρθρου 14, παράγραφος 6, να αναζητούν χωρίς τη συνεργασία των επιχειρήσεων, όλα τα αναγκαία για τον έλεγχο στοιχεία με τη συνδρομή των εθνικών αρχών οι οποίες υποχρεούνται να τους παρέχουν τη συνδρομή που είναι αναγκαία για την εκπλήρωση της αποστολής τους. Καίτοι η συνδρομή αυτή δεν απαιτείται παρά μόνο σε περίπτωση που μια επιχείρηση εκδηλώνει την αντίθεσή της, πρέπει να προστεθεί ότι

μπορεί επίσης να ζητείται προληπτικώς προς κάμψη ενδεχόμενης αρνήσεως της επιχειρήσεως.

33 Από το άρθρο 14, παράγραφος 6, προκύπτει ότι στα κράτη μέλη εναπόκειται να καθορίζουν τους όρους υπό τους οποίους παρέχεται στα όργανα της Επιτροπής η συνδρομή των εθνικών αρχών. Εν προκειμένω, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να διασφαλίζουν την αποτελεσματικότητα των ενεργειών της Επιτροπής, τηρώντας ταυτόχρονα τις προαναφερθείσες γενικές αρχές. Εξ αυτού έπεται ότι, εντός των ορίων αυτών, το εθνικό δίκαιο είναι αυτό που καθορίζει τις διαδικαστικές λεπτομέρειες που είναι κατάλληλες για τη διασφάλιση του σεβασμού των δικαιωμάτων των επιχειρήσεων.

34 Κατά συνέπεια, εφόσον η Επιτροπή προτίθεται να εφαρμόσει, με τη συνεργασία των εθνικών αρχών, μέτρα ελέγχου χωρίς τη συνεργασία των οικείων επιχειρήσεων, υποχρεούται να σεβαστεί τις διαδικαστικές εγγυήσεις που προβλέπει προς τούτο το εθνικό δίκαιο.

35 Η Επιτροπή οφείλει να μεριμνά ώστε η δυνάμει του εθνικού δικαίου αρμόδια αρχή να έχει στη διάθεσή της όλα τα στοιχεία που είναι αναγκαία για να μπορεί να ασκεί τον δικό της έλεγχο. Πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η αρχή αυτή — ασχέτως του αν είναι δικαστική ή μη — δεν μπορεί να υποκαθιστά, όσον αφορά την αναγκαιότητα των διατασσόμενων ελέγχων, τη δική της εκτίμηση στην κρίση της Επιτροπής, της οποίας οι αξιολογήσεις ως προς τα πραγματικά και νομικά περιστατικά υπόκεινται μόνο στον έλεγχο νομιμότητας του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Αντιθέτως, στις εξουσίες των εθνικών αρχών εμπίπτει να εξετάζουν, αφού διαπιστώσουν τη γνησιότητα της απόφασης περί διενεργείας ελέγχου, αν τα μελετώμενα μέτρα εξαναγκασμού είναι αυθαίρετα ή υπερβολικώς επαχθή σε σχέση με το αντικείμενο του ελέγχου και να μεριμνούν για την τήρηση των κανόνων του εθνικού τους δικαίου κατά την εφαρμογή αυτών των μέτρων.

36 Υπό το φως των προηγούμενων σκέψεων, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τα μέτρα που η επίδικη απόφαση περί διενεργείας ελέγχου επέτρεψε στα όργανα της Επιτροπής να εφαρμόσουν, δεν υπερέβαιναν τις εξουσίες που αυτά διαθέτουν δυνάμει του άρθρου 14 του κανονισμού 17. Όντως, το άρθρο 1 της εν λόγω αποφάσεως περιορίστηκε στο να επιβάλει στην προσφεύγουσα την υποχρέωση « να επιτρέψει στα εντεταλμένα όργανα της Επιτροπής την είσοδο στους χώρους της κατά τις κανονικές ώρες λειτουργίας των γραφείων, να προσκομίσει προς επιθεώρηση και να επιτρέψει τη λήψη φωτοαντιγράφων των σχετικών με το αντικείμενο της έρευνας επαγγελματικών εγγράφων και

να παράσχει παραχρήμα όλες τις διευκρινίσεις που θα της ζητήσουν τα εν λόγω όργανα ».

37 Βεβαίως, κατά την ενώπιον του Δικαστηρίου διαδικασία, η Επιτροπή υποστήριξε ότι τα όργανά της έχουν το δικαίωμα, στο πλαίσιο ελέγχων, να αναζητούν στοιχεία χωρίς τη συνδρομή των εθνικών αρχών και χωρίς την τήρηση των προβλεπόμενων από το εθνικό δίκαιο διαδικαστικών εγγυήσεων. Ωστόσο, αυτή η πεπλανημένη ερμηνεία του άρθρου 14 του κανονισμού 17 δεν μπορεί να συνεπάγεται την έλλειψη νομιμότητας των αποφάσεων που εκδόθηκαν βάσει της διατάξεως αυτής.

38 Επομένως, ο λόγος ακυρώσεως της υπερβάσεως των ορίων των εξουσιών ελέγχου της Επιτροπής πρέπει να απορριφθεί.

β) *Όσον αφορά την αιτιολογία*

39 Κατά την προσφεύγουσα, η απόφαση περί διενεργείας ελέγχου συνιστά παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης καθώς και του άρθρου 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 17 διότι είναι αόριστη, ιδίως όσον αφορά το αντικείμενο και το σκοπό του ελέγχου.

40 Πρέπει να υπομνηστεί ότι, όπως το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει με την προαναφερθείσα απόφαση της 26ης Ιουνίου 1980 (National Panasonic, σκέψη 25), το ίδιο το άρθρο 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 17 καθορίζει τα στοιχεία που είναι αναγκαία για την αιτιολογία της επιτάσσουσας έλεγχο απόφασης προβλέποντας ότι η απόφαση αυτή « αναφέρει το αντικείμενο και το σκοπό του ελέγχου, ορίζει το χρόνο ενάρξεως του ελέγχου και αναφέρει τις προβλεπόμενες από το άρθρο 15, παράγραφος 1, στοιχείο γ), και το άρθρο 16, παράγραφος 1, στοιχείο δ), κυρώσεις καθώς και το δικαίωμα προσφυγής στο Δικαστήριο κατά της αποφάσεως ».

41 Όπως προαναφέρθηκε, η υποχρέωση της Επιτροπής να αναφέρει το αντικείμενο και το σκοπό του ελέγχου αποτελεί θεμελιώδη εγγύηση των δικαιωμάτων άμυνας των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων. Εξ αυτού έπεται ότι η σημασία της υποχρέωσης αιτιολογίας των αποφάσεων περί διενεργείας ελέγχου δεν μειούται από θεωρήσεις σχετικές με την αποτελεσματικότητα της έρευνας. Σχετικά, πρέπει να διευκρινιστεί ότι η Επιτροπή δεν υποχρεούται μεν να γνωστοποιεί στον αποδέκτη μιας αποφάσεως όλα τα στοιχεία που διαθέτει σχετικά με φερόμενες παραβάσεις ούτε να προβαίνει σε ακριβή νομικό χαρα-

κτηρισμό των παραβάσεων αυτών, οφείλει, όμως, να αναφέρει σαφώς τις υποψίες που σκοπεύει να εξετάσει.

42 Πρέπει να γίνει δεκτό ότι καίτοι η αιτιολογία της επίδικης απόφασης περί διενεργείας ελέγχου είναι γενικότατα διατυπωμένη ενώ θα έπρεπε να είναι συγκεκριμένη και μπορεί επομένως να επικριθεί από την άποψη αυτή, περιλαμβάνει ωστόσο τα ουσιώδη στοιχεία που επιβάλλει το άρθρο 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 17. Πράγματι, στην εν λόγω απόφαση γίνεται ιδίως λόγος για στοιχεία από τα οποία καταφαίνεται η ύπαρξη και η εφαρμογή συμφωνιών ή εναρμονισμένων πρακτικών μεταξύ ορισμένων παραγωγών και προμηθευτών PVC και πολυαιθυλενίου (συμπεριλαμβανομένου αλλά μη περιοριζόμενου στο LdPE) εντός της ΕΟΚ ως προς τις τιμές, τις ποσότητες ή τους σχετικούς με την πώληση των προϊόντων αυτών στόχους. Στην απόφαση επισημαίνεται ότι αυτές οι συμφωνίες και πρακτικές συνιστούν ενδεχομένως σοβαρή παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης. Κατά το άρθρο 1 της ίδιας απόφασης, η προσφεύγουσα « υποχρεούται να ανεχθεί τη διενέργεια ελέγχου όσον αφορά την ενδεχόμενη συμμετοχή της » σ' αυτές τις συμφωνίες ή εναρμονισμένες πρακτικές και, κατά συνέπεια, να επιτρέψει την είσοδο των οργάνων της Επιτροπής στους χώρους της, να προσκομίσει ή να τους επιτρέψει να λάβουν αντίγραφα για να τα εξετάσουν των επαγγελματικών εγγράφων « που είναι σχετικά με το αντικείμενο της έρευνας ».

43 Υπό τις περιστάσεις αυτές, ο λόγος της σχετικής ελλείψεως αιτιολογίας πρέπει να απορριφθεί.

γ) *Όσον αφορά τη διαδικασία εκδόσεως*

44 Δεν αμφισβητείται ότι η βαλλόμενη απόφαση περί διενεργείας ελέγχου εκδόθηκε σύμφωνα με την καλούμενη διαδικασία εξουσιοδοτήσεως, που προβλέπεται από την απόφαση της Επιτροπής, της 5ης Νοεμβρίου 1980, με την οποία εξουσιοδοτείται το αρμόδιο για τον ανταγωνισμό μέλος της να λαμβάνει, εν ονόματι και με την ευθύνη της Επιτροπής, αποφάσεις βάσει του άρθρου 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 17, που υποχρεώνει τις επιχειρήσεις να δέχονται την επ' αυτών διενέργεια ελέγχων. Με την απόφαση της 23ης Σεπτεμβρίου 1986 (AKZO Chemie κατά Επιτροπής, 5/85, Συλλογή 1986, σ. 2585), το Δικαστήριο έκρινε ότι η εν λόγω απόφαση εξουσιοδοτήσεως δεν θίγει την αρχή της συλλογικότητας που διατυπώνει το άρθρο 17 της Συνθήκης συγχωνεύσεως.

45 Η προσφεύγουσα θεωρεί ωστόσο αναγκαίο να επανεξετάσει το Δικαστήριο το νομότυπο αυτής της διαδικασίας εξουσιοδοτήσεως την οποία θεωρεί ασυμβίβαστη με την αρχή « nulla poena sine lege ». Υποστηρίζει, πράγματι, ότι η Επιτροπή μετέβαλε με

ένα απλό εσωτερικής φύσεως διοικητικό μέτρο τα συστατικά της παραβάσεως στοιχεία που μπορούν να επισύρουν την επιβολή προστίμου δυνάμει του άρθρου 15 του κανονισμού 17, εφόσον, ύστερα από την προαναφερθείσα απόφαση της 5ης Νοεμβρίου 1980, τέτοια παράβαση συνιστά η άρνηση υποβολής σε έλεγχο τον οποίο διατάσσει ένα μόνο μέλος της Επιτροπής και όχι, όπως πρότερον, η Επιτροπή ως συλλογικό όργανο.

46 Σχετικά, πρέπει να σημειωθεί ότι, καίτοι οι προϋποθέσεις επιβολής προστίμου δυνάμει του άρθρου 15 του κανονισμού 17 δεν μπορούν να τροποποιηθούν με απόφαση της Επιτροπής, η προαναφερθείσα απόφαση περί εξουσιοδοτήσεως δεν έχει ούτε ως αντικείμενο ούτε ως αποτέλεσμα την εισαγωγή μιας τέτοιας τροποποίησης. Πράγματι, εφόσον το σύστημα εξουσιοδοτήσεως για τις αποφάσεις περί διενεργείας ελέγχου δεν θίγει την αρχή της συλλογικότητας, οι λαμβανόμενες κατόπιν εξουσιοδοτήσεως αποφάσεις πρέπει να θεωρούνται ως αποφάσεις της Επιτροπής κατά την έννοια του άρθρου 15 του κανονισμού 17.

47 Επομένως, ο λόγος της πλημμελούς διαδικασίας πρέπει να απορριφθεί.

48 Εφόσον δεν έγινε δεκτός κανένας από τους λόγους που προβλήθηκαν κατά της αποφάσεως περί διενεργείας ελέγχου, το αίτημα ακυρώσεως της απόφασης αυτής πρέπει να απορριφθεί.

Επί της αποφάσεως περί επιβολής χρηματικής ποινής

49 Κατά την προσφεύγουσα, η έκδοση της απόφασης περί επιβολής χρηματικής ποινής πάσχει λόγω παραβάσεως ουσιώδους τύπου διότι η Επιτροπή την εξέδωσε χωρίς να έχει προηγουμένως προβεί σε ακρόαση της ενδιαφερόμενης επιχειρήσεως και χωρίς τη γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής συμπράξεων και δεσποζουσών θέσεων.

50 Αντιθέτως, η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν έγινε παράβαση ουσιώδους τύπου δεδομένου ότι η εν λόγω ακρόαση και η διαβούλευση πραγματοποιήθηκαν πριν από τον οριστικό καθορισμό της χρηματικής ποινής.

51 Πρέπει να τονισθεί ότι η ακρόαση των ενδιαφερομένων προκειμένου αυτοί « να γνωρίσουν την άποψή τους επί του αντικειμένου των αιτιάσεων που ελήφθησαν υπόψη από την Επιτροπή » επιβάλλεται από το άρθρο 19, παράγραφος 1, του κανονισμού 17 πριν από την έκδοση διάφορων αποφάσεων, μεταξύ των οποίων και αυτές που προβλέπονται από το άρθρο 16 σχετικά με τις χρηματικές ποινές.

52 Η ακρόαση αυτή αποτελεί ουσιώδες στοιχείο των δικαιωμάτων του αμυνομένου και πράγματι είναι αναγκαία προκειμένου « να εξασφαλισθεί στις επιχειρήσεις και τις ενώσεις επιχειρήσεων το δικαίωμα υποβολής παρατηρήσεων κατά το πέρας της εξετάσεως επί του συνόλου των αιτιάσεων που η Επιτροπή προτίθεται να λάβει υπόψη της στις αποφάσεις της » [τρίτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 99/63 της Επιτροπής, της 25ης Ιουλίου 1963, περί των ακροάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 19, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού αριθ. 17 του Συμβουλίου (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/01, σ. 37)].

53 Όσον αφορά τη συμβουλευτική επιτροπή συμπράξεων και δεσποζουσών θέσεων, το προαναφερθέν άρθρο 16 προβλέπει, στην παράγραφο 3, ότι « οι διατάξεις του άρθρου 10, παράγραφοι 3 μέχρι 6, εφαρμόζονται εν προκειμένω ». Οι διατάξεις αυτές ρυθμίζουν τις αρμοδιότητες, τη σύνθεση και τη διαδικασία διαβουλεύσεως με την εν λόγω επιτροπή.

54 Κατά το άρθρο 1 του προαναφερθέντος κανονισμού 99/63 « πριν ζητηθεί η γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής συμπράξεων και δεσποζουσών θέσεων, η Επιτροπή προβαίνει σε ακρόαση κατ' εφαρμογή του άρθρου 19, παράγραφος 1, του κανονισμού αριθ. 17 ». Η διάταξη αυτή επιβεβαιώνει ότι η ακρόαση των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων και η διαβούλευση με την επιτροπή είναι αναγκαίες στις ίδιες περιπτώσεις.

55 Προκειμένου να καθορισθεί αν η Επιτροπή όφειλε να ακούσει την προσφεύγουσα και να ζητήσει τη γνώμη της προαναφερθείσας επιτροπής πριν από την έκδοση της απόφασης περί επιβολής χρηματικής ποινής, πρέπει να υπομνηστεί ότι η δυνάμει του άρθρου 16 του κανονισμού 17 επιβολή χρηματικών ποινών διενεργείται κατ' ανάγκη σε δύο φάσεις. Πράγματι, με την πρώτη απόφαση, περί της οποίας γίνεται μνεία στην παράγραφο 1 του εν λόγω άρθρου, η Επιτροπή επιβάλλει χρηματική ποινή ύψους ορισμένων λογιστικών μονάδων ανά ημέρα καθυστερήσεως από την ημερομηνία που αυτή ορίζει. Η απόφαση αυτή, δεδομένου ότι δεν καθορίζει το συνολικό ύψος της χρηματικής ποινής, δεν μπορεί να εκτελεστεί. Ο οριστικός καθορισμός του εν λόγω ύψους δεν μπορεί να γίνει παρά με νέα απόφαση.

56 Κατά συνέπεια, η υποχρέωση ακροάσεως του ενδιαφερομένου και διαβουλεύσεως με τη συμβουλευτική επιτροπή συμπράξεων και δεσποζουσών θέσεων τηρείται εφόσον η ακρόαση και η διαβούλευση πραγματοποιούνται πριν από τον οριστικό καθορισμό της χρηματικής ποινής, ώστε τόσο η επιχείρηση όσο και η συμβουλευτική επιτροπή μπορούν να καταστήσουν λυσιτελώς γνωστή την άποψή τους όσον αφορά όλα τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη από την Επιτροπή για την επιβολή της χρηματικής ποινής και τον καθορισμό του οριστικού της ύψους.

57 Εξάλλου, η υποχρέωση πραγματοποιήσεως της εν λόγω ακροάσεως και διαβουλεύσεως πριν από την έκδοση της απόφασης περί επιβολής χρηματικής ποινής σε επιχείρηση που αρνήθηκε να υποβληθεί σε έλεγχο έχει ως αποτέλεσμα τη μετάθεση του χρόνου εκδόσεως της απόφασης αυτής και, ως εκ τούτου, διακυβεύει την αποτελεσματικότητα της απόφασης περί διενεργείας ελέγχου.

58 Από τις προηγούμενες σκέψεις προκύπτει ότι η έκδοση της απόφασης περί επιβολής χρηματικής ποινής δεν πάσχει παράβαση ουσιώδους τύπου. Επομένως, το αίτημα ακυρώσεως της απόφασης αυτής πρέπει να απορριφθεί.

Επί της αποφάσεως περί καθορισμού του οριστικού ύψους της χρηματικής ποινής

59 Κατά την προσφεύγουσα, το οριστικό ύψος της χρηματικής ποινής που ορίστηκε με την επίδικη απόφαση της 26ης Μαΐου 1988 πρέπει να μειωθεί για δύο λόγους.

60 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει, πρώτον, ότι η Επιτροπή όφειλε να μη συμπεριλάβει στον υπολογισμό το χρόνο διάρκειας της ενώπιον του Δικαστηρίου διαδικασίας λήψεως ασφαλιστικών μέτρων με την οποία η προσφεύγουσα είχε ζητήσει την αναστολή εκτελέσεως της απόφασης περί διενεργείας ελέγχου. Η Επιτροπή αντιφάσκει προς τη δική της θέση, καθόσον είχε δηλώσει ότι ήταν διατεθειμένη να καθυστερήσει την εκτέλεση της απόφασης αυτής έως ότου αποφανθεί το Δικαστήριο.

61 Εν προκειμένω, αρκεί να σημειωθεί ότι η σχετική δήλωση της Επιτροπής κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αφορούσε μόνο τη στάση που ενδεχομένως θα κρατούσε στη συνέχεια σε περίπτωση που, σύμφωνα με την άποψη που υποστήριξε, η ενώπιον του Δικαστηρίου διαδικασία λήψεως ασφαλιστικών μέτρων θα αναγνωριζόταν ως το ενδεδειγμένο μέσο δικαστικού ελέγχου που προηγείται των διατασσόμενων από την Επι-

τροπή ελέγχων. Επομένως η δήλωση αυτή δεν μπορεί να έχει εν προκειμένω οποιαδήποτε συνέπεια επί του καθορισμού του οριστικού ύψους της χρηματικής ποινής.

62 Δεύτερον, η προσφεύγουσα φρονεί ότι το οριστικό ποσό είναι δυσανάλογο, διότι αυτή ενήργησε αποκλειστικά με γνώμονα τα υπέρτερα συμφέροντα της διασφάλισης μιας εξεταστικής διαδικασίας σύμφωνης προς τους νόμους και τη συνταγματική τάξη.

63 Πρέπει να αναγνωριστεί σχετικώς ότι η προσφεύγουσα όχι μόνο εναντιώθηκε σε συγκεκριμένα μέτρα τα οποία, κατ' αυτήν, υπερέβαιναν τις εξουσίες των οργάνων της Επιτροπής, αλλά αρνήθηκε οποιαδήποτε συνεργασία για την εκτέλεση της αποφάσεως περί διενεργείας ελέγχου της οποίας ήταν αποδέκτης.

64 Η συμπεριφορά αυτή που είναι ασυμβίβαστη με την υποχρέωση που έχουν όλα τα υποκείμενα στο κοινοτικό δίκαιο πρόσωπα να αναγνωρίζουν τα πλήρη αποτελέσματα των πράξεων των κοινοτικών οργάνων εφόσον το Δικαστήριο δεν τις έχει κρίνει ανίσχυρες και να αποδέχονται την εκτελεστότητά τους εφόσον το Δικαστήριο δεν έχει αποφασίσει την αναστολή της εκτέλεσής τους (βλέπε, ιδίως, την απόφαση της 13ης Φεβρουαρίου 1979, Granaria, 101/78, Slg. 1979, σ. 623, σκέψη 5), δεν μπορεί να δικαιολογηθεί από υπέρτερα έννομα συμφέροντα.

65 Από το σύνολο των στοιχείων που ελήφθησαν υπόψη από το Δικαστήριο προκύπτει ότι δεν πρέπει να μειωθεί το ύψος της χρηματικής ποινής. Επομένως, το σχετικό αίτημα πρέπει να απορριφθεί.

66 Από όλες τις προηγούμενες σκέψεις προκύπτει ότι οι προσφυγές πρέπει να απορριφθούν.

Επί των δικαστικών εξόδων

67 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υφίσταται σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Επειδή η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει τις προσφυγές.

2) Καταδικάζει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Due Koopmans Joliet O'Higgins Grévisse

Slynn Mancini Κακούρης Schockweiler

Moitinho de Almeida Rodríguez Iglesias Díez de Velasco Zuleeg

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 21 Σεπτεμβρίου 1989.

Ο γραμματέας
J.-G. Giraud

Ο πρόεδρος
O. Due